

Helg

i Birkeland

*Velkommen
til en ny høst
i Birkeland!*

FOTO: MORTEN WANVIK

Sensommer- syndrom

**Hva har jeg gjort? Sagt
ja til å skrive refleksjon?**

TEKST: Administrasjonsleder Eli Heggdal

August kom så fort i år. Noen rakk ikke å bruke opp solkremen denne sesongen, for naturen ordnet med sitt eget slør av solfaktor over himmelen, men jeg ville så gjerne vært lenger ved fjorden. Motvillig reiste jeg fra utsikt til fjell.

Hjemme ventet oppstart, arbeid og hverdager. Alltid disse hverdagene. Noen grå, andre med lette nyanse, men de fleste er like. Her ventet plikter og ansvar. Forventninger og krav. Og tomhet, etter at den yngste har forlatt redet. Jeg googlet *Empty nest syndrom* og innså at det kunne forklare noe. Igjen angret jeg på et tankeløst ja til å levere kloke tanker. Det var ikke bare redet som var tomt.

Så ble nettopp dette en vekker da jeg en morgen satte meg i bilen og fikk en påminnelse om at FM var erstattet av DAB.

-Hersens DAB, sukket en frustrert radioelsker. Den lille adapteren hadde bare bittesmå svarte knapper! Brillene var laaaangt nede i veska og desperat trykte jeg på den ene knappen etter den andre.

Så, etter å ha holdt en knapp inne i en evighet dukket plutselig NRK P1 opp med en varm og beroligende stemme som snakket til meg:

*Herren velsigne deg og bevare deg!
Herren la sitt ansikt lyse over deg og
være deg nådig! Herren løfte sitt ansikt
mot deg og gi deg fred!*

Jeg måtte le. En velsignelse, levert med største selvfølgelighet i en mørk garasje gav meg en indre fred. Jeg begynte ubevisst å telle mine velsignelser og innså at det er mange av dem. Hadde bare glemt å se etter og glemt å takke. ●

I den store

Ukentlig møtes små og store, forventningsfulle, ivrige og avslappede, lønnede og ulønnede deltakere og medarbeidere i menighetens trosopplæring.

TEKST: Ingunn Myklebust og Hilde Wolter

0-18 Sammen om Skatten er tittelen på trosopplæringsplanen vår – og i den store SAMMENhengen er fokuset alltid på de små og etterhvert større deltakerne. Barnas første møte med menigheten er ofte dåpsmøtene, hvor man blir innkalt til prat og informasjon om selve dåpen, samt invitasjon til å ta del i trosopplæringen.

• **Første mulighet er BABY-SANG** som er annenhver ons-

dag i kirken fra kl.10.30 - 12.00. Her myldrer det av bittesmå, litt større og etter hvert erfarne babysangere. Et salig kaos av matter, puter, gulpekuter, babyer, og foreldre samles til sangstund og lunsj. I vår dro vi på besøk til de eldre på Øvsttunheimen og hadde sangstunden sammen med dem. Dette ble godt mottatt og skal gjentas i høst. Oversikt over høstens babysang-datoer finner dere i kalenderen bakerst i bladet.

Ung og gammel møtes
til sangstund.

Helg i Birkeland

Utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og fem andre menigheter i Fana prosti. Bladet er et informasjonsorgan som sendes alle hjem og regnes ikke som uadressert reklame.

Levering av stoff:

Leveres menighetskontoret eller sendes birkeland.menighet@bergen.kirken.no

Lokalredaksjon:

Eli Heggdal og Hilde Wolter.
birkeland.menighet@kirken.no

Annonser:

Frode Høyte - hoeyte@gmail.com

Sentralredaksjon:

Redaktør Magne Fonn Hafskor
922 94 877 - eyecu@online.no

Kun henvendelser ang. «fellesstoff»
side 5-12. All annen kontakt:
Se lokalredaksjon

Grafisk produksjon:

Dragefjellet Media AS
55 23 25 47 - post@dragefjellet.no

Trykk:

Molvik Grafisk

Deadline neste nummer:

Kontakt lokalredaksjonen

Utgivelsesdag neste nummer:

Tirsdag
21. november

SAMMENhengen

Stolte skolestartere i kirken.

• **Høst betyr skolestart og de FØRSTEKLASSES** 6-åringene inviteres til kirken for å få barnebibel. I år var utdelingen lagt til søndag 3. september.

• **3 ÅRINGENE** er spesielt velkommen til Høsttakkefesten 22. oktober! Her deltar de sammen med søndagsskolen på familiegudstjenesten og den påfølgende kirkekaffen.

• **11 ÅRINGENE** skal få overnatte i kirken natt til første søndag i advent. Dette kalles **LYS VÅKEN** og er feiring av kirkens nyttårsaften! Her blir det stemningsfullt i kirkerommet med levende lys, pizza til kvelds og gudstjenesteverksted – der alle deltakerne skal få oppgaver som de skal bidra med på første søndag i advent.

• **Søndagsskolen** inviterer hvert år alle 5 åringene til sin **ADVENTS-**

Gøy med overnatting i kirkerommet.

FROKOST som holdes på menighetshuset søndag 10 desember kl. 10.30. Her samles små og store til en god frokost og deretter øves det til julespillet som hvert år fremføres på menighetens juletefest.

• **2 åringene** har en egen **KRYBBE-VANDRING** rett før jul. Julekrybben er kommet på plass i kirka – og de små inviteres inn i stallen for et møte med Jesus-barnet. Tirsdag 19 desember.

• Og innimellom 0, 1, 2, 3, 5, 6 og 11-tiltakene forfriskes vi av et stort og flott hav av **konfirmanter**. De representerer den klart største gruppen brukere av trosopplæringen: 211 ved oppstart!

• Det knyttes sammenheng fra tidligere treff i og med kirken gjennom undervisning om dåp, tro og selve **SKATTEN**: Jesus Kristus, han som er selve grunnstenen for at vi er sammen.

I diakonigrupper, godt og blandetgrupper, KRIK-Friluft, Bobla og Leir får vi være sammen om det helt sentrale, og vi kjenner at det å være sammen med hverandre skaper møter som får betydning langt utover det å avslutte denne tiden med en stor og flott seremoni.

• **Konfirmasjon:** Når konfirmantene til våren tar på seg «dåpskjolen» igjen, er den ikke så altfor lang lenger. Nei, de har faktisk vokst helt inn i den! Å ha en konfirmant i familien i over ni måneder er nesten som et lite «svangerskap» for en konfirmantforelder. Forberedelser og spenning frem mot den store Dagen inneholder ikke bare praktiske gjøremål, men også dype tanker og refleksjon over egen tro. Hver høst inviterer vi derfor alle foresatte til stort **KONFIRMANTFORELDREMØTE** som prøver å belyse og ivareta mer enn det rent praktiske. Årets møte arrangeres i kirken mandag 23. oktober kl.19.

Følg med på **birkelandmenighet.no** for fortløpende informasjon om de ulike arrangementene. Her legges det ut invitasjoner og lenker til elektronisk påmelding. Invitasjoner til de ulike tiltakene sendes også i posten til alle tilhørende og medlemmer. ●

Søndagsskolens framføring av julespillet.

JA TIL TACO

FOR SMÅ og STORE!

Det var med stor glede vi inviterte til semesterets først fredagstaco 25 august. Ca 90 små og store tacoelskere stilte opp og bidro til god stemning, tomme skåler og flott sang ute på plassen.

TEKST: Hilde Wolter

Fredagstaco er stedet for alle som vil komme sammen og spise taco sammen med andre – alt fra babyer til pensjonister tar turen innom. Og felles for alle – vi liker taco og godt selskap! Bare hør på disse 5 som ble spurt om hvorfor de kommer på fredagstaco:

Ida Carine Haugen Kreutzer (25):

– Monika Skjold og barna har fortalt meg så mye bra om fredagstaco og da var det hyggelig å kunne være med!

Mathias Wanvik (9):

– Jeg går på fredagstaco fordi det er veldig gøy og så får vi taco og vi får være sammen med folk vi kjenner.

Felix Victor Wiger Nordås (7):

– Det er billigere enn å kjøpe alle greiene selv. Hjemme må vi ha to pakker ost og dersom det er varmt kan vi spise ute – dersom det ikke er for mye mygg!

Margrethe Midthun (70):

– Jeg går på fredagstaco for å treffe venner og fordi jeg er glad i taco!

Gjermund Øgaard Heimli (25):

– Går på fredagstaco for å treffe kjent-folk, og akkurat nå for å komme ut av babyboblen (har en sønn på 1 mnd.). Veldig praktisk å slippe å lage mat selv!

ALTSA, mange gode grunner for å ta turen innom en menighetshuset når det er fredagstaco:

- 22. september
- 20. oktober
- 17. november

VELKOMMEN!

KOR È DU

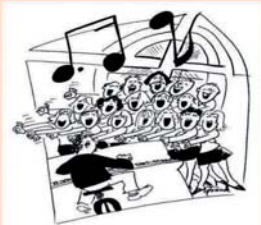
Sammen for et varmere Nesttun!

Vi trenger DIN stemme i et prosjektkor.

Kom og syng som du er og med den stemmen du har!

Dirigent: Carsten Dyngeland.

Øvelser sep-17 i Birkeland kirke, kl 17:00-18:00:

Fredag 1. sept.
Fredag 8. sept.
Fredag 15. sept.
Fredag 22. sept.
Mandag 25. sept. Generalprøve

Det blir konsert i Birkeland kirke Tirs. 26.sept kl. 18:00

Her medvirker bl.a Birkeland Barnekor, Birkeland Kantori, skolekor, band fra MO senteret og deltagere fra «Kom nærmere»

Og prosjektkoret-koret «KOR È DU», bestående av sangglade mennesker, => DEG?

KOMMER DU?

Kontakt torill@sesamist.com, ingfrid@sesamist.com, eller bare kom!

**FARGER PÅ KIRKE-
GULVET:** De fargerike
teppene i Anafora-kirken
symboliserer at alle verd-
enshjørner og farger
kommer sammen i det
hvite korset i midten.

Kirken der alle farger møtes

Skjold menighet ønsker få i stand en reise til Kairo for å styrke både menighetens og andre interessertes tilknytning til misjonsprosjektet Anafora, og for å øke kunnskapen om «koptisk» (egyptisk) kristen kultur og levesett.

TEKST: Magne Fonn Hafskor

FOTO: Arne Håberg

Bakgrunnen for denne reisen er at Skjold menighet har en tilknytning til Anafora retreatsenter, som ble startet av biskop Thomas for nesten tjue år siden. Biskop Thomas har tidligere besøkt Skjold kirke, og kommer tilbake 27. oktober (se egen sak).

Via personlige kontakter ble Sunnfjord Folkehøgskule utfordret til å legge til rette for en slik tur. De har arrangert studiereiser til Egypt nesten årlig siden tidlig på 1990-tallet. Riktig nok tok dette slutt etter revolusjonene for noen år siden. Planen er å starte disse turene opp igjen i 2018. Etter oppfordring fra Skjold menighet vil skolen tilby en reise 7.-15. april 2018, med inspektør

Arne Håberg som reiseleder. Det blir også mulighet for andre utenfra menigheten å melde seg på. Turen vil ha 20 plasser.

Anses som trygt reisemål

– Egypt har en stund ligget i media-lysets skygge, selv om landet har vært gjennom store forandringer i løpet av de siste seks årene, forteller Håberg.

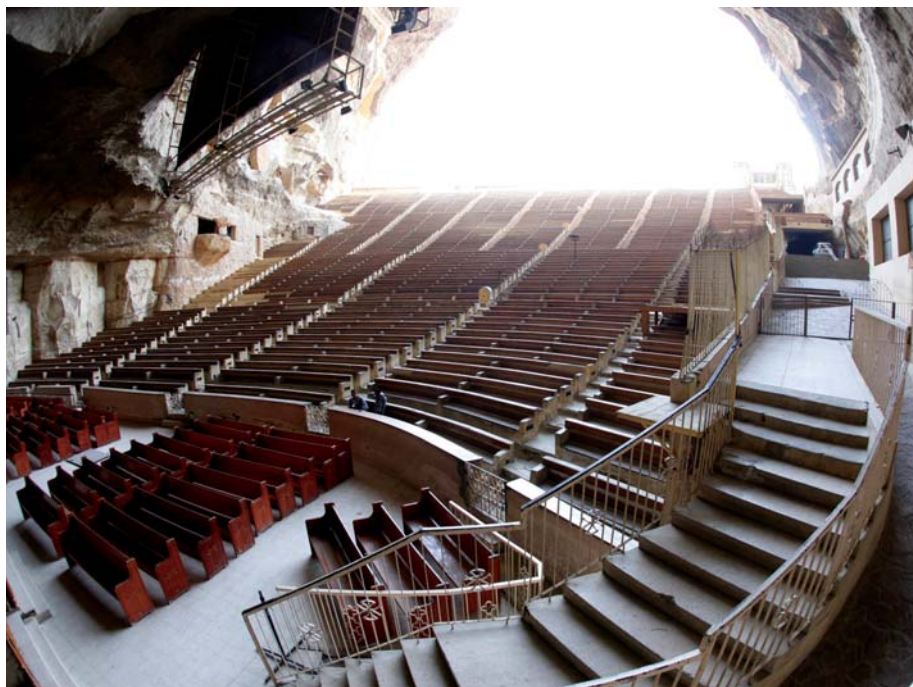
REISEGLAD TURLEDER: – Vi vil få høre både om konflikter og om den gode sameksistensen, sier Arne Håberg, her på besøk i Quito i Ecuador. (Foto: Privat)

Revolusjonene i 2011 og 2013 førte til enorm nedgang i turismen, som er en bærebjelke i egyptisk økonomi. På toppen av det hele fikk de i 2015 en fatal flystyrt over Sinai som rammet russiske turister.

– Det har også vært noen triste hendelser som har rammet kirker og kristne forsamlinger i nyere tid, sammen med politistasjoner, regjeringskontorer og offentlige steder.

Turismen er nå på vei oppover igjen, og landet har fått nye overføringer og tillit fra Det internasjonale pengefondet.

– Den norske regjeringens offisielle reiseråd har stått uendret i lengre tid, der våre reisemål anses som trygge, det vil si at det ikke frarådes å reise, opplyser Håberg, og legger til at Sunnfjord Folkehøgskule alltid følger de offisielle reiserådene.

MIDTØSTENS STØRSTE KIRKE: Grottekatedralen i Mokattam sies å ha 20.000 sitteplasser.

Åpent for alle

Når biskop Thomas kommer på besøk til Skjold kirke i oktober, vil han naturligvis fortelle mer om Anafora og Egypt. Det vil da bli lagt frem et ferdig prospekt på turen, og bli mulig å melde seg på. Prisen vil da også være klar. I skrivende stund er ikke all planlegging i boks, men forberedelsene er godt i gang, og Håberg kan opplyse at de har fått bekreftelse på at de er velkommen til et opphold på Anafora som en del av reisen.

– Dette retreatsenteret er åpent for alle, uansett tro eller andre ståsted, forteller

han. Turen vil slik aktualisere hvordan kristne (10 prosent) og muslimer (90 prosent) innretter seg som beboere av samme land, der de kristne ikke har samme rettigheter som muslimene.

– Vi vil få høre både om konflikter og om den gode sameksistensen, så kan vi jo velge om vi vil framheve splittelse eller de forenende kreftene. Vår skole lar seg inspirere av brobyggeren Jesus.

Anafora er preget av ro og kontemplasjon. De driver selvforsynende økologisk jordbruk, de produ-

Biskop Thomas besøker Skjold

Kryss av i kalenderen for 27. oktober kl. 19.00. Da kommer den koptisk-ortodokse biskop Thomas, med sete i bispedømmet El-Qussia i Øvre Egypt, til Skjold kirke.

TEKST: Magne Fonn Hafskor

FOTO: Stefanusalliansen

Skjold menighet har i mange år vært en trofast støttespiller til Biskop Thomas sitt arbeid i Egypt. Han er en uredde talsmann for sosial rettferdighet og religiøs frihet, og driver blant annet et stort retreatsenter, Anafora Farm.

På samme område har han startet Anastasia, som er et kurscenter der ubemidlet koptisk ungdom fra Øvre Egypt får yrkesrettet trening og grunnleggende hjelp til å klare seg i samfunnet.

Her holdes det egne kurs og samlinger for unge, koptiske kvinner - og seminarer om menneskerettigheter, demokrati og sivilsamfunn.

Fikk Stefanusprisen

Biskop Thomas mottok Stefanusprisen i 2005. Han besøker nå en rekke norske kirker i forbindelse med at salmedikteren Eyvind Skeie, i samarbeid med Stefanusalliansen, har skrevet en bok om ham. Denne er er klar for utgivelse. Bokens tittel er «I kjærlighetens sirkel», som også blir overskriften på møtet i Skjold kirke.

På formiddagen samme dag blir det et eget program i Johanneskirken. Bjørgvin bispedømme og Stefanusalliansen inviterer da til egne forelesninger ved biskop Thomas og Eyvind Skeie, der hensikten er å se nærmere på hvordan et kirkesamfunn utenfor våre evangeliske fellesskap kan lære oss å verdsette vår egen arv og hjelpe oss til å møte nye utfordringer når den kristne enhetskultur trues. ●

Mer informasjon:
bishopthomas.wordpress.com
og stefanus.no

SYMBOL: Skulptur av det kristne fiskesymbolet ved Grottekatedralen.

serer en del varer for salg, de har flere kirker og sakrale rom, bibliotek, svømmebasseng og mye mer. Gjestene er med på daglige gjøremål hvis de vil, og alle måltidene er felles.

Kirke med plass til 20.000

Mange kjenner Mamma Maggie («Egypts Moder Theresa») etter å ha møtt henne i Skjold kirke eller via Eyvind Skeies bok om henne. Boken har gjort oss kjent med byens fattigste kristne befolkning; «søppelfolket» i Mokattam. De aller fleste

KUNSTNER I ARBEID: Ikonmaleren Magdy William viderefører de gamle og kompromissløse teknikkene.

som befolker denne bydelen kom fra øvre Egypt i forrige århundre, og har en kristen identitet.

– Vi vil også besøke denne bydelen, hvor den imponerende Grottekatedralen med plass til 20.000 menn-esker er lokalisert.

På en slik reise er det ellers naturlig å besøke det gamle koptiske Kairo, med den hengende kirken og krypten der Jesu familie etter tradisjonen bodde under eksilet i Egypt.

Håberg ser også for seg et besøk i den kjente ikonmaleren Magdy Williams verksted.

– Det går heller ikke an å reise til Egypt uten å se pyramidene og andre ikoniske attraksjoner, avslutter Arne Håberg.

– Her vil bare tiden være en begrensning for hvor mye vi kan få med oss. ●

KOMMER TIL SKJOLD: Biskop Thomas er en uredt talsmann for sosial rettferdighet og religiøs frihet.

Menighetsbladene søker Annonse-selger

Dette bladet er et samarbeidsprosjekt mellom seks menigheter i Fana prosti: Birkeland, Bønes, Skjold, Slettebakken, Storetveit og Søreide.

Bladet er todelt. Åtte sider er lokalstoff for hver enkelt menighet, de resterende sidene utgjør fellesdelen, og er like for alle. Bladene kommer ut fem ganger årlig. Totalopplaget for hvert nummer er vel 30 000 eks.

Det er store utgifter forbundet med å gi ut bladene, og annonseinntekter er viktig for å sikre driften.

Vi søker derfor en dyktig annonse-selger som vil arbeide med salg av annonser til fellesdelen. Honorar er provisjonsbasert

Kontakt Tove Elin Nygaard, to-eli-n@online.no hvis dette er noe for deg!

Mellom hvert menighetsblad... følg med i

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10

Fax: 55 11 80 11

*Hver fredag:
Kunngjøring om
gudstjenester
i Fana Prost.*

*E-post:
sylvi@fanaposten.no*

Ta kontakt dersom du ønsker at ditt barn eller din ungdom skal ha en skolehverdag hvor kristne verdier råder grunnen.

En skole hvor den enkelte har betydning!

Bergen Kristne Grunnskole
Øvre Kråkenes 49
Tlf 55 98 78 20, www.bkgs.no

Et heldags eventyr ytterst i havgapet

HELE LOKAL- SAMFUNNET:

Det virker som om hele bygdesamfunnet på en eller flere måter er engasjert i Kinnaspelet.

«Turen til Kinn og teateret ved havet er ei oppleving du sjelden finn make til» står det i programheftet til Kinnaspelet. Dette er et utsagn som jeg gladelig slutter meg til, etter å ha overvært årets forestilling på den lille øyen Kinn lengst vest i havet.

TEKST OG FOTO: Thrude Deisz

Bare båtturen opp til Florø er ren terapi. Hertet eser av stolthet over alt det vakre vi ser; trivelige småsamfunn langs kysten og på øyene utenfor, der fiskere og småbrukere, med seig utholdenhet og stoisk ro har taklet elementene i hundrer av år.

Vel fremme på Kinn går vi den smale veien langs sjøen fra fergeleiet og inn til middelalderkirken. Det er som om vi er på vandring inn i en annen verden. En enslig bil tar seg langsomt frem på den smale veien. Vi skjønner nødvendigheten, men later som om vi ikke ser den.

Hele bygden stiller opp

Etter 20 minutters gange åpner landskapet seg. Kinnaklova, de to fjelltoppene skilt av en dyp kløft, ruver mot oss. Den djerve fjellformasjon er skapt av naturen selv, og har vært landemerke for sjøfarende i årtusener. Jeg lover meg selv at neste gang vil jeg opp der, 315 meter over havet, og få den store utsikten over øyriket.

Det virker som om hele bygdesamfunnet på en eller flere måter er engasjert i denne årvisse begivenheten, som

også stimulerer tilhørighet og fellesskap. Flere av hovedaktørene kommer fra Sogn og Fjordane Teater, andre er «importert» for anledningen, men de fleste hører til lokalbefolkningen.

«Songen ved det store djup», som er den poetiske undertittelen på spelet, handler om da reformasjonen kom til Kinn en dag i 1537. Vi lever med i bygdefolkets opprør når dansk kongens fut gjør sitt inntog og vil ta fra dem alt de har trodd på og støttet seg til. Pavekirkens tid er forbi. Kongen skal nå eie alt kirkegodset, og en ny luthersk prest innsettes. Bygdefolket slår spontant ring om presten sin. Han står steilt mot overmakten, og nekter å utføre den symboliske handlingen det er å gi fra seg kirkenøkkelen.

Her er også et snev av besk humor; «prestefrillen» Margrete er ramm i replikkene, og den eneste som hilser reformasjonen velkommen - fordi hun tror at hennes katolikkprestemann da vil gifte seg med henne.

Legenden om St. Sunniva

Som et spill i spillet kommer bygdefolkets «kirkespill», der vi blir tatt tilbake til 900-tallet, da den kristne prinsesse

Sunniva fra Irland flykter fra vikingkongen Ramn, som vil ha henne til dronning. Sammen med følget legger hun ut på havet i båter uten seil, ror eller årer, og lar vind og havstrømmer råde. Båtene driver i land på Selja. Senere blir hun St. Sunniva, helgen for Vestlandet. Søsteren Borni driver i land på Kinn, og skal etter legenden være hun som fikk bygget Kinnakyrkja.

Spelet blir slik en litt innfløkt sammensetning av legende og forfatterens spinn om denne, men stram regi, entusiastiske deltakere, musikken - og ikke minst naturen omkring - gjør det hele levende. Scenene der horder av vikinger stormer opp fra sjøen, med bygdefolket som en diger murrende masse i bakgrunnen, og munkenes veldige kor - samt futen og hans følge av truende soldater; det er virkelig et imponerende skue. ●

«Kinnaspelet - Songen ved det store djup» er skrevet av Rolf Losnegård, og fremføres årlig utendørs på Kinn i et samarbeid mellom Sogn og Fjordane teater, musikere og over 160 lokale aktører. Mer informasjon: www.kinnaspelet.no

Ønsker mer samarbeid mellom menighetene

FELLES ARRANGEMENTER I PROSTIET: – Jeg er imponert og glad for ungdomsarbeidet i menighetene, og her tror jeg at et samarbeid om større felles arrangementer kan være nyttig, sier Kristin Sævik Litlere.

– Selv om menighetene er forskjellige og har ulike utfordringer, tror jeg det er viktig å ha felles møtepunkter og tradisjoner i prostiet, sier Kristin Sævik Litlere. 5. februar ble hun tilsatt som ny prost i Fana prosti.

TEKST OG FOTO: Dag Eugen Vaula

Prostens kontor i Fana menighetshus er lyst, trivelig og fullstendig ryddig. Den nye prosten er kommet i god tid før intervjuet, og viser seg straks som omsorgsperson ved å by på kaffe som hun selv henter fra kjøkkenet. Hun er lett og interessant å snakke med, slik at man nesten glemmer de spørsmålene man har forberedt. De viktigste fakta kommer likevel etterhvert klart fram.

Hun var 25 år gammel da hun 2. juledag 1997 ble ordinert i Birkeland kirke. Deretter var hun prostiprest i Sunnfjord i 2½ år. Som prostiprest deltar man i mange virksomheter i mange menigheter, noe som gir anledning til å samle erfaring og til å vurdere hva man vil satse på videre.

Biskopens representant

Da hun ble innsatt som prost i Fana, hadde hun virket 16 år som prest i Fridalen menighet, først som kapellan og senere som sogneprest. Med etter hvert fem barn i familien var dette en travel, men trivelig periode, der hun ble godt kjent med ansatte og frivillige i menigheten. Hun fant også tid til en videreutdanning i veiledning ved Haraldsplass, noe som klart er nyttig for en nybakt prost.

– Hva er egentlig en prost og hva gjør hun?

– Prostene er biskopens representant eller forlengede arm mot prestene i hvert sitt prosti, men skal også sam-

arbeide med de andre ansatte, som diakoner, kateketer og organister.

Biskopen er arbeidsgiver for alle prestene i bispedømmet, mens de andre ansatte i menighetene har fellesrådet eller menighetsrådet som arbeidsgiver. Prostens viktigste oppgave er å støtte prestene i deres arbeid ved veiledning, oppfølging og forhåpentligvis inspirasjon. Rent praktisk må prostene også arbeide en del med administrasjon i forbindelse med ansettelser, vikariater og annet.

Imponert over ungdomsarbeidet

– Hva har du gjort hittil og hva ønsker du å gjøre videre?

– Jeg prøver først å bli kjent med menighetene i prostiet, og har vært på en besøksrunde. Selv om menighetene er forskjellige og har ulike utfordringer, tror jeg det er viktig å ha felles møtepunkter og tradisjoner i prostiet, både for prestene, de andre yrkesgruppene og for alle kirkemedlemmene.

Som et lite eksempel nevner hun olsoktradisjonen som den forrige prosten, Per Barsnes, etablerte.

– Hvordan dette kan beholdes og videreutvikles vil avhenge av den omstruktureringen som er på full gang.

Prostiet vil trolig først miste fem menigheter idet Bønes, Fyllingsdalen, Slettebakken, Storetveit og Sælen går inn i det nye Bergensdalens prosti, og deretter vil prostiet få en ny menighet når Os og Fusa blir slått sammen.

– Når så mye er nytt og under forandring, er det kanskje ikke så lett å legge langsiktige planer, men ser du likevel noe som det kan være fruktbart å satse på framover?

– Jeg er imponert og glad for ungdomsarbeidet i menighetene, og her tror jeg at et samarbeid om større felles arrangementer kan være nyttig, mener hun.

– Det er viktig for de unge å ha felles opplevelser, å føle at de er med i en større sammenheng og inspirere hverandre. I Fana er det tradisjon for å invitere tensing-korene i prostiet til gospelnight. I oktober skal jeg være med på gospelnight, og da inviterer vi ungdommer fra hele prostiet. ●

HEDRES MED KORSANG: Olav Øgaard hadde nylig gått av med pensjon som organist og korleder i Slettebakken da han omkom i en tragisk ulykke. ARKIVFOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

FANA & FYLLINGSDALEN
BEGRAVELSESBYRÅ AS

Et byrå for hele Bergen og omegn

Døgntelefon 55 13 40 04

Vi har lang erfaring og rimeligere priser.

www.ff-begravelsesbyraa.no

Menighetene i Fana prosti

inviterer til

Sorgseminar

Lørdag 4. nov. 2017 kl 10.30-14.00

i Skjold kirke, peisestuen, Skjoldlia 55

Menighetene i Fana prosti inviterer etterlatte til et seminar om sorg

Det har vært holdt slike seminar tidligere med gode erfaringer. Vi vil derfor igjen gi dette tilbudet. Sorg berører oss på mange måter, og du er velkommen, enten det er kort eller lengre tid siden dødsfallet. Seminaret er åpent for alle, uavhengig av livssyn.

Program

- Hva er sorg og hva gjør den med oss?
v/sokneprest i Storetveit, Bjarte Holme
- Lunsj
- Samtale/spørsmål
- Orientering om tilbud til etterlatte
(sorggrupper, sjelesorgsamtaler)

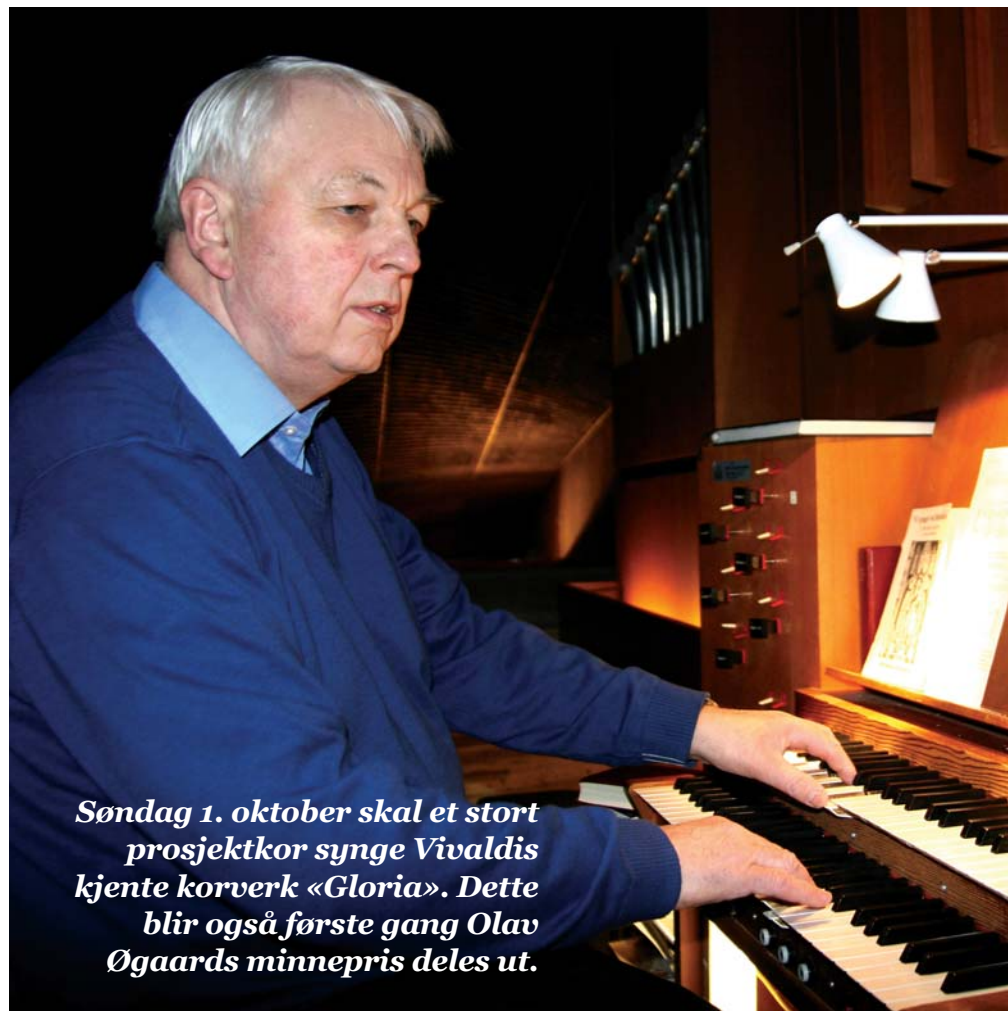
Påmelding eller spørsmål

Diakon Kjerstin-Marie Vereide
Tlf.: 55 59 71 15
kv587@kirken.no

Diakon Åshild Høllesli Frantzen
Tlf.: 55 30 81 17
af847@kirken.no

Diakon Linda Bårdsen
Tlf.: 55 36 22 85 / 483 02 448
lb878@kirken.no

**Velkommen - også om du ikke har
fått meldt deg på**

**Søndag 1. oktober skal et stort
prosjektkor synge Vivaldis
kjente korverk «Gloria». Dette
blir også første gang Olav
Øgaards minnepris deles ut.**

TEKST OG FOTO: Magne Fonn Hafskor
og Eli-Johanne Rønnekleiv

Den kjære kantoren i Slettebakken menighet, Olav Martin Øgaard, omkom i en tragisk ulykke i 2015. Han hadde da nylig gått av med pensjon etter å ha vært organist og korleder i Slettebakken menighet gjennom mer enn femti år.

Engasjementet strakk seg imidlertid langt lenger enn dette. Han hadde gjennom årene flere styreverv i musikk-livet, han underviste både ved lærerhøgskolen og ved musikkonservatoriet, og gjennom en periode på tretti år dirigerte han Bergen Kristelige Landsungdomslags kor.

Hundre korsangere

Han var også leder for Bjørgvin kirkesangforbund i mange år, og ble utnevnt til æresmedlem i 2014. Nå vil forbundet hedre ham med en egen konsert, ledet av dirigent Harald Jacob Holtet. Et prosjektkor satt sammen av rundt 100 korister fra en rekke kirkekor vil, sammen med Fana kammerorkester, fremføre Vivaldis kjente korverk «Gloria» (RV 589).

– Olav Øgaard var en veldig god kollega, en som på en særlig måte så de andre kantor-kollegene og var der og oppmuntret og heiet de frem, sier korprosjektets dirigent, Harald Holtet.

– Som tillitsvalgt blant kantorene her i Bergen var han en som lyttet, og som man ikke kvitte seg for å dele åpent og ærlig med om ting som lå en på hjertet. Som menighetsmusiker var han et forbilde for oss alle; det finnes vel knapt noen som så trofast har lagt ned et helt livsverk på en og samme arbeidsplass slik han gjorde. Han var en sann menighetsbygger som satte spor etter seg. Det var et stort tap for veldig mange å miste ham.

Minnepris til ung kirkemusiker

Olav Øgaard mottok Kongens fortjenestemedalje i sølv og Årstad bydels kulturpris for sin innsats. Etter Olavs bråe bortgang har familien hans opprettet et minnefond (se faktaboks), med en egen minnepris på 15.000 kroner. Denne utdeles for første gang etter konserten i Slettebakken 1. oktober. Mottakeren vil være «en ung organist/utøver som vil videreutvikle seg innen orgelspill og kirkesang».

– Det er med stor takk at vi kan fortsette å ære hans minne gjennom hans minnefond, sier Holtet.

Olav Øgaards
minnepris deles
ut 1. oktober

Gloria til heder og ære

<< MINNEFOND: – Olav hadde alltid tid til unge som viste interesse for orgelet. Vi håper derfor at fondet kan stimulere nye organistspirer, sier Hildegunn Melvær Øgaard.

< HUNDRE SANGERE: – Å dirigere et så stort kor krever mye av både sangerne og dirigenten, men det er fantastisk når man lykkes, sier Harald Holtet, og takker Kirkesangforbundet for at han fikk være med på prosjektet.

Bjergvin Kirkesangforbund:

- Paraplyorganisasjon for 25 kirkekor med totalt vel 600 sangere, ledet av kantor i Gro Anthun. Personlig medlemskap er også mulig.
- Forbundet støtter lokale kirkekor og organiserer fellesprosjekter.
- Samarbeider med andre kororganisasjoner gjennom Koralliansen.
- Lokallag av Norges kirkesangforbund.
- Mer info: kirkesang.no/bjergvin

Olav Øgaards minnepris:

- Gjennom over 50 år som kantor i Slettebakken inspirerte Øgaard mange, både innenfor kor- og kirke-musikalsk arbeid, i organisasjonsarbeid og som medmenneske.
- Olav Øgaards minnefond for unge kirkemusikere ble formelt opprettet 6. desember 2016 for slik å hedre hans gode virke og minne.
- Fondet skal stimulere til interesse og forståelse for og utøvelse av kirkemusikk i Norge, primært ved å dele ut en årlig minnepris på kr. 15 000 til en ung organist/utøver som vil videreutvikle seg innen orgelspill og kirkesang.
- Gaver til fondet kan settes inn på konto 1503.58.57114. Mer info: lottstift.no/stiftelsesregisteret/vedtektssok > søk etter «Øgaard»

Styreleder i minnefondet er Olav Øgaards kone, Hildegunn Melvær Øgaard, Hun forteller at kirkemusikk og kirkemusikere alltid stod Olavs hjerte nær.

– Han var en romslig mann som alltid hadde tid til unge mennesker som viste interesse for orgelet. Vi håper derfor at fondet kan stimulere unge organistspirer.

– Hva tenker du om «Gloria»-prosjektet? Er det i Olavs ånd?

– Ja! Alle kirkekor er ikke like store, og slike prosjekter gjør det mulig å fremføre større verk enn hvert kor kan klare på egen hånd.

Fellesskapet i kirkesangen

Både Olav og familien hans har alltid vært sterkt engasjert i Bjergvin kirkesangforbund, der de har fått oppleve fellesskapet i kirkesangen.

– Det handler dypest sett om kristendomsforståelsen vår; det at alle kan delta med den troen som de har. Din stemme er med som en del av helheten.

– Korsangen er kanskje det beste middelet til å kunne dele med andre felles opplevelser, og til å forenes i å skape noe vakkert sammen, og å dele felles sinnsstemninger, gleder og sorger, legger Holtet til, og forklarer at fellesnevneren for all kirkesang er denne sangens mål og hensikt; å opphøye den levende Gud, og gjennom sangen og musikken takke ham for frelsen, som er gitt oss i hans sønn, Jesus Kristus.

Innenfor den kirkelige vokalmusikken står Johann Sebastian Bach på en suveren

førsteplass. I hans gudstjenestemusikk er det et uuttømmelig mangfold av uttrykk og kvaliteter som overgår alt annet som er skrevet både før og etter ham. Når det gjelder Vivaldis «Gloria», mener Holtet at dette definitivt er et av de store kirkemusikalske verkene fra epoken.

Uante rikdommer og dybde

Teksten til «Gloria» er hentet fra den latinske messen, og er en eneste stor lovprisning av Den treenige Gud. Åpningsordene er hentet fra englenes lovsang, slik gjeterne opplevde å høre den på Betlehemsmarkene da Jesus ble født.

– Messeteksten blir etter hvert mer og mer konsentrert om vår frelse og Jesu stedfortredende død. Teksten avsluttes så med en trinitarisk lovprisning, forklarer Holtet.

– Den største utfordringen for oss som skal fremføre musikken 300 år etter at den ble skrevet, er å forstå det barokke tonespråket. Musikken er full av ulike retoriske virkemidler som var helt opplagte for mennesker på 1700-tallet å forstå. Vi må imidlertid oppdage denne musikken på nytt. Klarer vi det, vil vi straks oppdage at det er uante rikdommer og dybder i denne musikken som er utrolige interessante. Dette gjelder nær sagt all musikk som er skrevet i barokken. ●

Slettebakken kirke, søndag 1. oktober kl. 17. Prosjektkoret sammen med Fana kammerorkester fremfører også «Gloria» i Åsane kirke dagen før, lørdag 30. sept. kl. 17.

*Geble pederssøn
superintendent til Bergen*

Vår første lu

Det var nettopp de egen-skaper som samtiden kritiserte ham for, som gjorde Geble Pederssøn (1490-1557) til slik en god bro-bygger ved overgangen til protestantismen.

TEKST: Lise McKinnon

Hele dette året skal stå i reformasjonens og den opprørske tyske munken Martin Luthers tegn. En nordmann som fikk stor betydning for vår egen overgang til den nye lære (som ikke skjedde offisielt før i 1536) var Geble (eller Gjeble) Pederssøn, som må ha vært Luthers rake motsetning når det gjaldt temperament, fredsæl som han var.

Pederssøn får æren for at overgangen til protestantismen gikk forholdsvis smertefritt på vår kant av landet, i motsetning til i Nidaros, hvor den krigerske erkebiskopen Olav Engelbrektsson til slutt måtte rømme landet.

Hovedkilden til biografisk materiale om Pederssøn er fem brev, samt det hans nevø og pleiesønn Absalon Pederssøn Beyer skrev om ham i sin dagbok og i en minnetale.

Viet til katolsk biskop

Geble ble født omkring år 1490 på Helgeland, «aff Welbyrdige ærlige Forældre, hvis Fader var Raadmand vdj Bergen, hans Moder heed Margrethe ocsaa aff Adel». Han gikk først på skole i Trondheim, deretter i Bergen. Så dro han til Nederland, hvor han studerte teologi, matematikk, naturfag og musikk, før han vendte tilbake til Bergen som magister i filosofi i 1517. I Nederland må Geble ha blitt kjent med humanismen; blant annet studerte han i Leuven, hvor Erasmus Rotterdams muligens oppholdt seg samtidig.

På vei til Leuven var han innom et kloster hvor abbeden ville overtale ham til å bli munk. «Hvorpaa M. Gieble hannem tackede, oc sagde sig endnu ingen Lyst at haffve der til, men heller endnu meere sig udj Bogen at forfremme». Dette med å forfremme seg i boken, kan sikkert stå som motto for Ge-

GBLES BERGEN: Hieronymus Schöleus' kjente kobberstikk fra 1581, 24 år etter at Geble døde. Stikket viser blant annet de nå forsvunne Nikolaikirken og Martinskirken.

ble. Han arbeidet hele sitt videre liv for både andres og egen kunnskapsutvikling.

Etter hjemkomsten var Geble en kort tid rektor ved latinskolen, så ble han kannik og sokneprest i Mariakirken. Da biskop Olav Torkildssøn døde i mai 1535, ble han domkapitlets kandidat som ny biskop i Bergen. Han reiste til Danmark for å bli viet til biskop i den katolske kirke, og opplevde det forunderlige (og sikkert forvirrende) å komme hjem som lutheransk superintendent med den nye kongen i Danmark, Kristian 3., som øverste myndighet.

Ikke nok med det: Han reiste fra landet Norge, og kom hjem til det som i mellomtiden var blitt en dansk provins! Den nye kongen hadde allerede bestemt at Norge var «så forringet» at det måtte være «under Danmarks krone til evig tid».

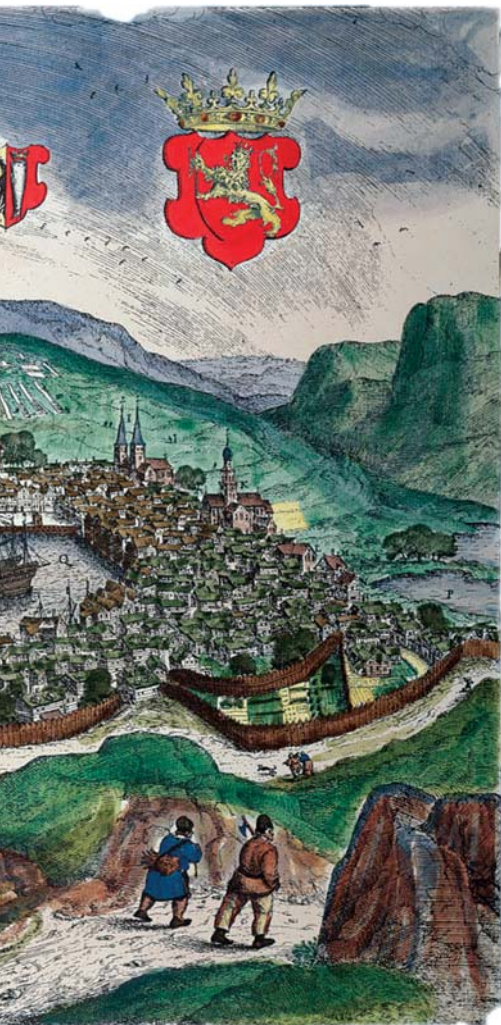
Reagerte på «kjetteriet»

Geble ble det eneste geistlige «overhode» i Norge som gikk direkte over fra en katolsk stilling til en luthersk. De andre biskopene ble avsatt, men måtte etter noen år gjeninnsettes (som superintendenter) fordi det ikke fantes kvalifiserte menn til å overta.

Det første brevet vi har etter ham er til erkebiskop Olav av Nidaros, datert 14. april 1531. Her skriver han om det som skjer på den politiske front i Danmark og Europa. I en bisetning nevner han alt «kjetteriet» som spirer frem, og at han håper at uroen og opprørene vil komme til en «god fred og endrektighet».

Brev nummer to til erkebiskopen (i et fremdeles katolsk Norge) er datert 13. desember 1535, og gjelder bispevalget i Bergen. Det hadde vært store problemer

therske kirkeleder

«Geble Pederssøn var ingen fanatiker, ville ikke rive ned, men finne gode og fredelige løsninger på problemer når de oppsto.»

både i og utenfor kirken i de tolv årene Olav hadde vært biskop. Kirkens menn ble behandlet respektløst, og klostrene forfalt. Det Geble ønsket var orden og trygghet i stiftet, og han avslutter brevet med at han og domkapitlet aldri vil «falle ifra Eders Nådes råd».

Den gode strid

Geble var den nærmeste til å bli utnevnt til ny biskop i Bergen, men i riksrådet satt det sterke motstandere (blant annet Vincens Lunge) som ville bruke utnevnelsen som en brikke i sitt politiske spill. Om Geble skrev de at det var «jintet

mandeligh hierthe eller raadt j hannem». Han manglet altså mot, beslutsomhet og handlekraft.

De nye superintendene fikk til hovedoppgave å «prædike Guds rene Ord for Menighederne». I det fjerde brevet vi har etter Geble, skrevet til en ung islandsk venn, Gissur Einarsson i 1538, er tonen blitt helt i Luthers ånd: «Arbeid i Herrens vingård og strid den gode strid! Så ut hans rene ord, for at det en gang kan bære frukt i ditt land, med tålmodighet! Herren Jesus Kristus vil gi kraft og styrke». Gissur ble få år senere den første lutherske superintendente på Island.

Alle de katolske prestene i Norge som ønsket det fikk bli i sine stillinger. Dette krevde mye rettledning; i tillegg kom opplæring av en ny generasjon prester. Mange danske prester var uvillige til å reise hit; lønnen var lavere i Norge og det var et farlig folk som «sloge Præster og andre ihel».

Fikk beholde inntektene

Prestene var nå blitt embetsmenn lønnet av staten. Geble nøt derimot godt av denne overgangsfasen; han fikk blant annet inntekter fra munkelivgodset og en fjerdedel av fisketienden «som gaaer af Toldbode Paa Bergen». Til gjengjeld bekostet han reparasjoner av Domkirken og et nytt orgel der. Han anla en fin hage, ansatte en flamsk gartner, og fikk innført frukttrær, blomster og urter. Han var interessert i botanikk, og tok sitt herbarium med på sine reiser.

Selv en vinranke skaffet han seg. Vindruene ville ikke modnes i vår norske sommer, men han tok inn de umodne druene og hang dem over bordet sitt, og, forteller Absalon: «lod fremmde Folck see, at Windruer kunde ocsaa voxte i Norrig. Men strax hand døde, forvisnede Wintræet, ligesom det ville haffve sørget, for hans Død».

Mye penger brukte Geble også til å bekoste videre utdanning i Danmark og Tyskland for begavete gutter fra latin-

SEGL OG SIGNATUR:

Geble Pederssøns segl og navnetrekk (øverst til venstre på side 12) er hentet fra et brev fra 1539, oppbevart i Riksarkivet. Det har ikke vært mulig å finne portretter av Geble.

skolen. Denne skolen var jo for en stor del beregnet på blivende prester.

Ingen fanatiker

Geble giftet seg aldri. Når noen spurte ham om hvorfor, viste han til de unge som hadde vært elever ved latinskolen og sa: «Disse er mine børn». De møttes til samtaler, og når Geble oppdaget at en gutt var spesielt musikalsk, bekostet Geble undervisning til det unge talentet var «fuldkommelig udlærd paa Orgel-værck».

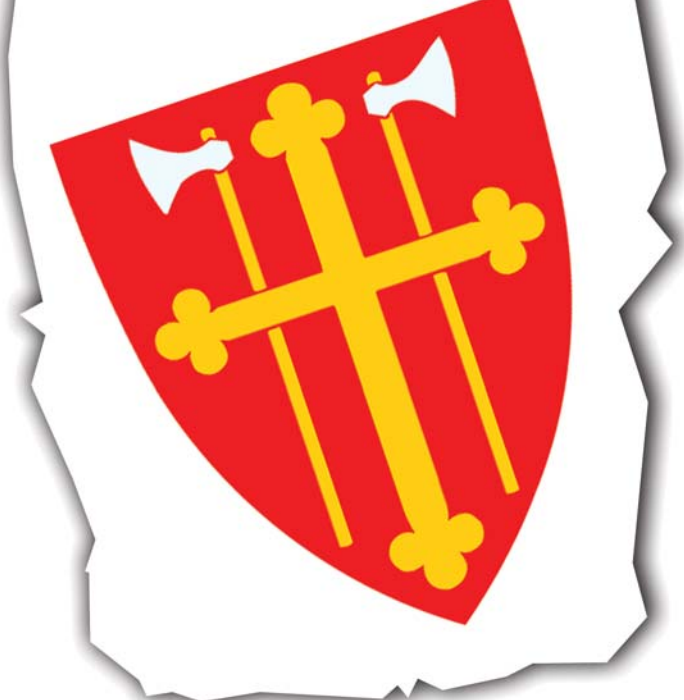
Etter et slagtilfelle i 1555 ba Geble kongen om å bli løst fra sitt embete, noe kongen avsto, men han tillot ham å bruke soknepresten på Voss (som også var kannik i domkirken) til vikar i embetet. I 1557 skriver Absalon: «9 Martij døde M. Geble».

Mange nyere tids historikere har ment at det var nettopp de egenskaper som samtiden kritiserte ham for, som gjorde Geble til slik en god brobygger ved overgangen til protestantismen. Han var ingen fanatiker, ville ikke rive ned, men finne gode og fredelige løsninger på problemer når de oppsto. La oss håpe han får all den ære han fortjener når Norge skal feire sin egen reformasjonsfest i 2036! ●

Kilder:

- Steinar Imsen: *Da reformasjonen kom til Norge* (Cappelen, 2016)
- Sigrun Høgetveit Berg: *Reformasjonen* (Samlaget, 2017)
- Absalon Pederssøn: *Dagbok og Oration om Mester Geble* (Universitetsforlaget, 1963)
- Terje Ellingsen: *Gjeble Pederssøn skriver brev* (artikkel trykket i *Bjergvin*, 1986)
- *Norges historie* (Cappelen, 1980)

Stat + kirke = slutt!

Hva betyr det for oss kirkegjengere at kirken er skilt fra Staten? Hva er det som har skjedd i forholdet mellom Staten og kirken det siste tiåret? Hvem styrer og bestemmer hva i dag?

TEKST: Edvin Bratli

Vi har hørt disse og flere andre spørsmål de siste årene. Her skal jeg forsøke å gi noen enkle svar på hvordan det er i dag.

Hvem bestemmer?

Tidligere var Staten øverste organ i Den norske kirke. Biskoper og proster ble utnevnt (= tilsatt) i Statsråd, der Kongen og statsrådene satt. Kirkedepartementet administrerte kirken. Nå er det Kirkemøtet som er vårt øverste organ. Kirkemøtet samles til et seks dagers møte hvert år. Kirkemøtet har 116 medlemmer, og er det

øverste demokratisk valgte organet i Den norske kirke.

Mellom de årlige møtene må noen administrere Den norske kirke. Dette er det Kirkerådet som gjør. Kirkerådet forbereder de sakene som skal behandles av Kirkemøtet, iverksetter Kirkemøtets beslutninger og leder arbeidet mellom Kirkemøtets samlinger. Dermed er det Kirkerådet som nå foretar tilsettinger av biskoper og proster.

Bispedømmerådene tilsetter prestene i hvert bispedømme. Det har også ansvar for å fordele penger/lønn til prester, diakoner, kateketer, til dem som arbeider innenfor trosopplæring og diverse annet. Slik har det vært i mange år.

De kirkelige fellestrådene, som det finnes ett av i hver kommune, har heller ikke opplevd endringer ved skillet mellom Staten og kirken. De har ansvar for drift av kirker, gravplasser, og personalet som arbeider i kirken, unntatt prestene. Soknerådene opplever heller ingen endring nå.

Pengestrømmen?

Hvem lønner hvem nå? Hvor kommer pengene fra? Her er det egentlig kun én endring ved skillet mellom Staten og kirken. Før bestemte Stortinget (i Statsbudsjettet) hvor mye penger Staten skulle bruke på kirken. Kirkedepartementet fordelte de mange utbetalingene

Gi barnet ditt gode verdier med på veien

Møllebakken Skole er en kristen grunnskole med små undervisningsgrupper, gode faglige resultater, og et inkluderende miljø som elevene trives i.

Kontakt oss gjerne for å få vite mer.

MØLLEBAKKEN SKOLE

Syvendedags Adventistsamfunnets grunnskole i Bergen

www.mollebakkenskole.no post@mollebakkenskole.no Tlf: 55 20 71 70

Advokatfirmaet Vegard Austgulen AS

- Arv/gaver • Familierett
- Samboeravtaler/testamenter
- Ektepakter • Samlivsbrudd
- Kontrakter • Kjøp/salg

15 prosent rabatt til nye klienter fra søndre bydel, der jeg vokste opp! Jeg kan også besøke klienter hjemme om ønskelig.

Kontoradresse: Sandviksbodene 1H-Slaktehuset, 5035 Bergen

Telefon: 55 70 63 64 - 924 59 483

E-post: vegard.austgulen@advokathus1.no

www.byadvokaten.net

STAT OG KIRKE HAR SKILT LAG: Ved årsskiftet var det slutt på tiden da Den norske kirke også var statskirke.

til diverse formål, og lønn til biskoper, proster og prester. Derfor kunne prestene si at de var statsansatt.

Nå bevilger Staten fortsatt et beløp som skal gå til Den norske kirke. Det blir bestemt i Statsbudsjettet hvert år. Dette utbetaler de så direkte til Kirkerådet, som forvalter og fordeler og betaler ut lønn til alle geistlige og til dem som arbeider administrativt i kirken og på bispedømme-kontorene. Prestene har nå fått Den norske kirke som sin nye arbeidsgiver.

På lokalplanet, i hver kommune, er det ingen endring når det gjelder økonomien. Fellesrådet får sine årlige bevilgninger fra sin kommune til drift av kirkene, gravplassene og til sine tilsatte. ●

Min tro mon tro?

Min tro er et tvilsomt prosjekt. Stadig støter jeg på problemer. TEKST: Nils Magnus Ulvik

Et av de vanligste og vanskeligste spørsmålene er: Hvordan kan det finnes en allmektig gud som styrer alt og som elsker alle mennesker når det samtidig skjer så mye tragisk og vondt i verden? Hvordan kan en allmektig gud tillate alt det onde som rammer mennesker så tilfeldig? Jeg har ikke gode svar.

Når jeg en sjelden gang våger meg ut i en diskusjon med mennesker som ikke tror, blir jeg gjerne satt fast. Stadig ender jeg opp i paradokser og selvmotsigelser. Det skjer forresten ikke bare i diskusjoner med andre. Jeg møter også selvmotsigelser når jeg for meg selv prøver å få orden på hva jeg egentlig tror på. Det blir problematisk å tro det jeg tror at jeg tror på.

I ordboken finner jeg at «paradoks» betyr «en tilsynelatende selvmotsigende påstand som ved nærmere ettertanke viser seg å inneholde en viss sannhet». Når jeg sammen med resten av menigheten under søndagens gudstjeneste leser trosbekjennelsen høyt, kan jeg oppdage at noe av sannheten i troens paradoks faktisk kan være at jeg ikke av meg selv kan

makte å tro det jeg bekjenner at jeg tror på. Gud selv eller Jesus må stadig gi meg troen og tro for meg.

Dette er ingen ny og original oppdagelse. Den har vært kjent og erfart av mange opp gjennom tidene. Martin Luther sier det slik: «Jeg tror at jeg av egen kraft ikke kan tro». Troen blir skapt og vedlikeholdt av noe utenfor mennesket. Gud er den kraften som skaper tro i menneskets hjerte. Han både skaper troen og holder den ved like. Vi kan kalle det troens gave.

Dermed løses ikke alle trosspørsmål. Fortsatt er det mye som slett ikke kan forstås. Mange spørsmål uten gode svar blir tilbake som noe av mystikken i troen. Men vi kan overgi våre vanskelige trosspørsmål til Gud. Vi behøver ikke helt alene kjempe så hardt hverken for eller imot troen. Troen som opprettholdes av Gud gir trygghet. Troen skal være til å hvile i. ●

Nils Magnus Ulvik, som skrev denne teksten, døde 28. august, etter et kort sykeleie. Menighetsbladene lyser fred over hans minne. Red.

VI TRENGER FRIVILLIGE.

Har du tid til å bry deg og lyst til å utvikle deg?
Årlig besvarer vi omkring 200 000 henvendelser på telefon
og internett, likevel er det en av tre som ikke får svar.

Les mer og meld din interesse på
kirkens-sos.no

Å snakke med folk om livet gir mening.

**KIRKENS
SOS**

Abbedissen
begravelsesbyrå as

Fyllingsdalen Døgnvakt 55 15 40 90
Åsane Døgnvakt 55 25 31 00

www.abbedissen.no

DAHLS
begravelsesbyrå

Tlf 55 13 15 00
www.dbeg.no

Begravelsesbyråkjeden Jølstad

Solstrands
Begravelsesbyrå as

Vår erfaring - din trygghet

Avdeling Fana: Laguneparken, Lagunev. 11
Hovedkontor: Herman Foss gt. 11

Telefon 55 55 16 16 hele døgnet
post@solstrands.no • www.solstrands.no

Bergen & Omegn
BEGRAVELSEHJELP
POLDEN

- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger
for pårørende som ønsker å gjøre noe selv

Knut Helge
Polden

Espen
Polden

Heine
Polden

Cathrine
Polden Misje

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN
Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. SOTRA
2.etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Straume
Tlf: 55 21 44 50

Rovdrift på Guds skaperverk

John Grishams Forvandlingen (Gray Mountain, 2014) handler om miljø-kriminalitet innen kullindustrien i USA. I stedet for vanlig kullgruvedrift under bakken, blir hele fjelltopper fjernet.

TEKST: Anne Karin Corneliussen

Kullet ligger i lag om-trent som fyllet mellom lagene i en kake. Øverst på fjelltoppen står det skog, så følger et lag med jord, deretter et lag med stein, og endelig et leie med kull. Når et gruveselskap får tillatelse til drift på denne måten, går de til angrep på fjellet med all slags tungt utstyr.

Først bruker de bulldosere til å renske vekk all skogen, så jorden og til sist all steinen. Nå ligger kullet opp i dagen og kan taes vekk. Så kan neste lag med stein røskes vekk til det dukker opp et nytt kulleie. Trærne, jorden og steinmassene blir ofte kastet ned i dalene og blir til det som kalles dalbunnfyllinger. Disse ødelegger vegetasjonen, utrydder dyrelivet og tetter til naturlige bekker og elver.

En ny miljøkatastrofe er resultatet. Det er ikke uvanlig å sprengte vekk de øverste 150 meterne av en åstopp. Det kan gå utover drikkevannet og gjøre områder ubeboelige.

Romanen handler om en ung advokat, Samantha, som arbeider i et stort advokatselskap i New York. En finanskrisen gjør at mange selskaper går overende, og advokat-

ene må finne seg annet arbeid. Samantha får en jobb i den lille byen Brady i Appalachia-fjellene. Der skal hun jobbe gratis for et lite småbyfirma som tilbyr fri rettshjelp for ubemidlede. Det varer ikke lenge før hun får stifte bekjentskap med kullindustrien.

I bokomtalen står det at i Forvandlingen introduserer Grisham den «kuleste heltinnen» siden Pelikanrapporten og «verden trenger Grishams helter».

I dag, når mennesker har fått øynene opp for hva vi gjør mot skaperverket, er dette en viktig bok. Kan vi finne eksempler på «rovdrift» av naturen i vårt eget land? Hva skjer for eksempel i Førdefjorden? Hva med vår oljeutvinning? ●

Ny vikarprest i Birkeland

I sommer begynte seniorprest Atle Moe i Birkeland menighet. Her vikarierer han for Kjersti Gautestad Norheim, som nå er fungerende sogneprest.

TEKST: Eli Heggdal

Seniorprest Atle Moe på plass i Birkeland kirke.

Atle er opprinnelig utdannet lektor fra Universitetet i Oslo, med kristendom hovedfag og samfunnsfag. Han ble prest først i 2007, etter at Kirke-møtet åpnet for en alternativ vei inn i preste-tjenesten.

For 61-åringen var veien til preste-tjenesten lang, selv om han kjente Den norske kirke godt: I 20-årene var han kateket et par år. Senere ble han journalist og jobbet mange år i NRK-nyhetene. Som kirkegjenger satt han på bakerste benk og en ny tanke tok form: Kunne det være mulig for ham å være den som stod foran?

Slik ble det altså, og til tross for den-ne prosaiske veien inn i yrket, sier seniorpresten at han opplever det som et kall å være prest – en for-pliktelse, et løfte og en glede han ikke slipper.

Mange i menigheten har allerede stiftet bekjentskap med Atle Moe i begravelser, velser eller gudstjenester. Vi ser fram til en ny høst i Birkeland kirke med en ny stemme fra en erfaren formidler. ●

Maria stepper inn som kateketvikar i høst

Vi gleder oss over at det nå er 213 konfirmanter i Birkeland og har mange gode folk engasjert i undervisningen.

Maria Hosøy vikarierer for Carina Søfteland i høst. Hun vil ha ansvar for konfirmantene i gruppen vi kaller Godt og blandet og være med på leiren i november. Maria har allerede vært med på flere konfirmantleirer og kjenner miljøet i Birkeland godt. ●

Samdals

BEGRAVELSESBYRÅ

Vi kan hjelpe til med
rådgivning og tilrettelegging ved
begravelser og bisettelser.

Døgnvakt 55 90 19 80
www.samdals.no
Håkonsgt. 13 • 5015 Bergen

Endringer av sokne-grensene

15. juni vedtok Bjørgvin bispedømmeråd at menighetsgrensene mellom Birkeland og Slettebakken endres.

TEKST: Eli Heggdal

Sædalen menighet, som ble startet opp for 10 år siden har hatt en del av Slettebakken og en del av Birkeland sogn som nedslagsfelt. En annen årsak er at Slettebakken 1. oktober blir en del av nyopprettede Bergendalen prosti mens Birkeland fortsatt vil tilhøre Fana prosti. Endringen betyr at hele Sædalen heretter ligge innenfor Birkeland sogn og i Fana prosti.

Prosjekt Sædalen startet for ti år siden og har blitt en tydelig menighet, med gudstjenester og barne- og ungdomsarbeid. Rent formelt er Sædalen ikke skilt ut som egen menighet med eget menighetsråd, men det er nedsatt et menighetsstyre i Sædalen som utøver myndighet på mandat fra menighetsrådene i Birkeland og Slettebakken.

Birkeland menighetsråd ønsker å bevare Sædalens identitet og vil arbeide for at Birkeland blir et sogn med to menigheter. Om Sædalen skal skilles ut som eget sogn er et spørsmål som ligger fram i tid. Det kan eventuelt først skje etter at det er bygd kirke i området. Et viktig arbeid framover er å finne gode administrative ordninger. I løpet av høsten vil vi arbeide med informasjon og organisering av dette utvidete sognet. ●

Fakta: Sokn eller sogn er den grunnleggende kirkelige forvaltningsenhet. Hvert sokn har egen kirke og eget menighetsråd som velges hvert 4. år. Prostiene er ett av forvaltningsnivåene i Den norske kirke, og ledes av en prost. Hvert prosti består av flere sokn og alle prostiene hører til ett av de elleve bispedømmene.

Bli med på kveldsåpent i Birkeland menighetshus.

Kveldsåpent arrangeres kl. 19 - 21, og et enkelt måltid hører med.

Program:

• **Tirsdag 19/9: «Felleskap»**
Hvordan henger ordene tilhørighet, vennskap, trivsel, tillit, fellesskap, relasjoner og inkludering sammen? Gruppen «Småsøstre» opptre.

• **Tirsdag 24/10: «Liv og tanker».** Sju personer har gikk på vårens skrivekurs i Birkeland, med Odd Sætre som kursleder. Der har de satt ord på liv og tanker som dere kan få oppleve eksempler på.

• **Tirsdag 21/11: «Vår neste fra Syria».** I oktober 2016 kom en syrer til Birkeland menighet. Han kom via Russland og satt i asylmottak i Tromsø i ett år. Etter å ha fått oppholdstillatelse kom han hit. Han har en historie å fortelle.

Vi takker og ber

Kjære forbedere: «For dere har en Far som vet hva dere trenger, før dere ber ham om det.» Matt. 6,8

Vi takker og ber for:

Uke 37

Alle som lider som følge av klimarelaterte naturkatastrofer, og andre naturkatastrofer. Tweensleir 15.-17. september og konfirmantpresentasjon 17/9 i Sædalen.

Uke 38

Diakoniarbeidet i menigheten og medarbeiderne. Diakonens dag 24/9. Presentasjon av konfirmanter og konfirmantarbeidet generelt.

Uke 39

Bibeltimen 26/9 i Birkeland, temasamlinger for voksne i Sædalen. Konserten 26/9 «For et varmere Nesttun». Orgelkonserten 30/9.

Uke 40

Naboene våre, og alle vi møter i arbeid, på skole, hjemme og andre steder

Uke 41

Skolens høstferie. Samarbeid skole - kirke

Uke 42

For organisten og alle korene i menigheten. Familiegudstjeneste og høsttakkefest 22. oktober.

Uke 43

Alt fredsbevarende arbeid i verden. For statsledere i alle land. Markering av reformasjonsjubileet i Birkeland 29. oktober.

Uke 44

Allehelgensdag 5/11 med høymesse kl 11 og minnegudstjeneste kl 17. Sorgseminaret 4/11. Alle som sliter med sorg og savn.

Uke 45

Konfirmantweekend 9/11-12/11 i Sætervika. Misjonsprosjektet vårt i Estland og for alle

ansatte og medlemmer i menighetene der

Uke 46

Alle som sliter med rusproblemer og deres familier/venner. Våre naboer på MO-senteret (mottaks- og oppfølgingssenteret).

Uke 47

Speiderarbeidet i Sædalen og Birkeland.

«Skal eg takle livet, treng eg å be, få falda henda. Så opplever eg at dei falda hendene vert til eit hus når eg frys.»

Levi Henriksen

GRAVSTEIN

Alle utførelser - fra grov til helpolert. Rikholdig utstilling under tak.

Navnetilføyer og oppussing.

Katalog på eikner.no

Mandag og fredag 7-15

Tirs, ons og torsdag 7-18

Lørdag 10-14

STEINRIKET

EIKNER NATURSTEIN

Ulsmågv. 27, Nesttun 55987000

Er besøkstjenesten noe for deg?

I Birkeland menighet trenger vi flere besøksvenner.

Som besøker får du en fast person du besøker jevnlig etter avtale, og det kan innebære å gå tur, bare prate sammen, følge til lege, gudstjeneste eller liknende.

Det vanlige er 1-2 timer annenhver uke. Du får mulighet for kurs og påfyll i tjenesten, og oppfølging av diakonen som er besøksleder. ●

Kontakt diakon Linda Bårdsen for en uforpliktende samtale:

Telefon: 55 36 22 85

E-post: lb878@kirken.no

Hvem-hva-hvor i Birkeland menighet

Tlf.: 55 36 22 80 - E-post: birkeland.menighet@kirken.no - Boks 152, Nesttun, 5852 Bergen

Ta gjerne direkte kontakt med ansatte. Hvis de ikke er til stede er det mulig å legge igjen beskjed.

Besøksadresse:

Hardangerveien 5 B, Nesttun

Menighetshuset, Øvstunveien 29

Bestilling av lokaler: 55 36 22 80
leie.birkeland@kirken.no

Dåp, vielse og begravelse:

Kirketorget 55 59 32 10
kirketorget@kirken.no

Fungerende sokneprest:

Kjersti G. Norheim: 55 36 22 92
kn223@kirken.no

Kapellan:

Leidulf Øy: 55 36 22 84
lo344@kirken.no

Vikarprest:

Atle Otto Moe: 55 36 22 83
am962@kirken.no

Kateketer:

Ingunn Myklebust: 55 36 22 87
im658@kirken.no
Carina Ø. Søfteland: 55 36 22 88
cs467@kirken.no

Administrasjonsleder:

Eli Heggdal: 55 36 22 81
eh462@kirken.no

Diakon:

Linda Bårdsen: 55 36 22 85
lb878@kirken.no

Tweens- og ungdomsarbeider

Amund N. Hosøy
ah487@kirken.no

Ungdomsarbeider:

Andreas Weltzien
aw792@kirken.no

Menighetspedagog Sædalen:

Sigrd Trætteberg Fahlvik:
55 36 22 91 - st879@kirken.no

Kantor:

Carsten Dyngeland
cd275@kirken.no
Ottar Arnestad: 55 36 22 86
oa534@kirken.no

Kirketjener:

Barbro Husdal: 55 36 22 89
ah337@kirken.no

Frivillighetskoordinator/ administrasjonskonsulent

Hilde Karin Wolter: 55 36 22 90
hw678@kirken.no

Menighetsrådsleder:

Marit Serine Robbestad Skeie
55 36 22 81 (menighetskontoret)

Birkeland I. KFUK-speidere:

Lise Strøm Nilssen: 97 63 63 32

KRIK- Nesttun

nesttun.krik.no
Facebook>KRIK Nesttun

1.Øvstun speidergruppe NSF:

Cecilie Hanseth -
cecilie.o.hanseth@gmail.com

Birkeland Y's Men's Club

Helge Strøm Nilssen
hestni@gmail.com
55 10 11 54 - 414 07 774

Nesttun mannsforening for NMS

Stein Wivestad: 55 13 46 44

Gave til menigheten?

Kontonummer: 1644.32.89430

Spørsmål om gravstell?

55 59 39 00
gravstell@akasia.no

Motta epost-nyheter fra Birkeland:

mailman.uib.no/listinfo/birkeland

Hva skjer i Birkeland menighet fremover?

Gudstjenester søndager kl. 11. Se side 16.

Kirkeskyss: Velkommen til kirke! Takk for at du er med og skaper fellesskapet i menigheten. Ønsker du kirkeskyss, ring diakon Linda Bårdsen på 55 36 22 85/ 483 02 448 senest fredag – vi har som regel skyss til alle gudstjenester utenom skolens ferier.

Gå ikke glipp av:

- Åpen kirke hver fredag fra kl. 15-17
- Nye Kveldsåpent på menighetshuset: tirsdag 19/9, 24/10 og 21/11, fra kl. 19-21
- Diakonens dag: 24/9 kl. 11, med kirke-kaffe etterpå
- Konsert for et varmere Nesttun: tirsdag 26/9 kl. 18 i kirka
- Orgelkonsert v kantor Ottar E Arnestad: lørdag 30/9 kl. 12

Mer informasjon om arrangementene:
www.birkelandmenighet.no

Voksen i Birkeland

Bibeltimer: På menighetshuset vanligvis siste tirsdag i måneden kl. 19.30 Enkel servering og samtale: 26/9, 17/10 og 28/11.

Diakoni: Kirkens bord på Baker Brun. Torsdager 12-13 utenom skolens ferier finner du diakonen på Baker Brun. Du er hjertelig velkommen til å slå deg ned for en prat om løst og fast. Ønsker du en sjelesorgsamtale, kan vi gjøre en egen avtale om det.

Nabokafé: Hver tirsdag kl. 12-14 på menighetshuset for alle, med suppe og rimelig mat.

Undringsstund: Annenhver tirsdag ifbm. Nabokaféen inviterer vi til undring og samtale kl. 13 på menighetshuset. Kombiner gjerne med en tur på Nabokaféen først: 19/9, 3/10, 17/10, 31/10, 14/11, 28/11 og 12/12.

Optimisten: Klubben «Optimisten» er en klubb tilrettelagt for utviklingshemmede, og holder til på Nesttun bedehus (når ikke annet er oppgitt) hver første onsdag i måneden fra kl. 18-18.45. Pris kr 50/100. Oppstart 6/9, 4/10, 1/11 (Kloppedalen) og 6/12.

Birkeland kantori: Hver onsdag fra kl. 19.30-21.30 for deg som har sangglede og som kan tenke deg å være mer med i gudstjenesten.

Barn i Birkeland

0-18 Sammen om Skatten er tittelen på Trosopplæringsplanen. Se artikkel i lenger framme i bladet.

Babysang annenhver onsdag kl. 10.30-12 i kirken: 23/8, 6/9, 20/9, 4/10, 18/10, 1/11 og 15/11

Barnekor: Vi har startet nytt barnekor som øver i kirken hver onsdag fra kl. 17-18. For barn fra 1-6 klasse

Fredagstaco på menighetshuset fra kl. 17-19: 22/9, 20/10, 17/11 med basar fra kl. 18.

Tweensklubb onsdager på menighetshuset fra kl. 18-19.30: 4/10, 1/11 og 6/12.

Ung i Birkeland

• **Nattkafé for ungdom** annenhver fredag kl. 19.30-23 på menighetshuset. For 7-8 klasse: fram til 21: 22/9, 6/10, 20/10, 3/11, 17/11, 1/12 og 15/12.

Bobla Ten Sing: Torsdager kl. 19-21 på menighetshuset—med eget band, dans og lek.

KRIK Nesttun: Annenhver fredag kl. 18-20 i gymsalen på Midtun skole: Bli kjent med Jesus og andre kule folk. Motsatte uker fra nattkafé. Oppstart 1 september.

Birkeland KFUK speidere: sjekk ut nettsiden deres for informasjon om gruppene: http://www.kmspeider.no/no/Kretser_og_grupper/Birkeland/

Få full oversikt over alle aktiviteter på birkelandmenighet.no

Sjekk også gjerne ut Facebook: facebook.com/birkelandmenighet

Menighetskalender

Dåp

Vincent Perry Vik
Ella Schrøen Frøland
Lykke Borsholm-Strand
Georg Haraldsen Grung
Marlie Vevang Melhus
Eirild Midthjell Hansen
Jonas Walle
Celina Foldenes
Alma Engelsen Grande
Eirik Knutsen Haavik
Ada Fonnes Solheim
Carin Heldal Monsen
Nikolai Nathaniel B. Bruun
Ulrik Gjærum
Olav Grindeland
Mathea Playez
Eva Årdal Rekkedal
Olai Iversen
Frida Lovise Eide Netland
Magnus Rød
Benjamin Skaflestad
Ulrik Ringstad Støylen
Silje Nordgaard
Haakon Villanger Setsaas
Teo Johan Vassnes
Emma Merete Kleivane
Tuva Bergheim
Leon Krokli
Sofie Aanes
Johanna Aandal-Nilsen
Mathea Matre Hove
Brage Kalsvik Wiig
Henry Louis Furnes Olsen
Leah Nordhagen-Sætre

Vielser

Synnøve Rosmari Bruun
og Lukasz Banka
Camilla Hanøy
og Ørjan Lønning
Anneli Louise Ødemark
og Hans Magnus Dyrdal
Camilla Clausen
og Erik Tjore
Lene Marie Søvig
og Hans Einar Godøy
Cecilie Villanger
og Martin Tvedt
Kristine Gudbrandsaen
og Jan Thorkildsen
Ingrid Damm
og Andre Ommedal
Ingrid Søraa
og Jostein Kjerstad
Kirsti Schive
og Jon Petter Rui
Cathrine Bøkan
og Christer Haraldsen
Manuell Marcos
og Sierra Vidar Nydahl
Kristin Tunsberg
og Torstein Grevstad

Begravelser

Anna-Helene Midthun
Lise Hjørdis Olsen
Kirsten Marie Magnussen
Margrethe Skaathun Carpenter
Ove Johan Takvam
Rolf Frondal
Sigrid Oppedal
Grete Dahl Vieth Gjelsvik
Solveig Ragnhild Krokeide
Ellen Margaret Hansteen
Dag Krohn
Finn Lauritzen
Helge Kvilekval
Frode Larsen
Berit Oleiv Kjernes
Laura Hauge
Bjørn Dahle
Laila Kirkevik
Jan Fredrik Gussow Waardal
Frode Dyngeland
Margrethe Kirsten Berge Teien
Kirsten Nørgaard Dale
Alf Torstein Karlsen
Inger Elisabeth Løvaas

Gudstjenester, Birkeland kirke

Søndag 17. sept. kl 11.00
Temagudstjeneste: «Skaper-
verket ikke til salgs». Konfirmant-
antpresentasjon. Nattverd.
Søndagsskole. Matt 7,24-28.
Offer: Menighetens arbeid.
Ved Atle Moe.

Søndag 24. sept. kl 11.00
Gudstjeneste med konfirmant-
presentasjon. Dåp. Nattverd.
Søndagsskole. Mark 7,31-37.
Offer: Menighetens diakonale
arbeid. Ved Kjersti G. Norheim
og Linda Bårdsen. Diakoniens
dag. Kirkekaffe

Søndag 1. oktober kl 11.00
Gudstjeneste med konfirmant-
presentasjon. Dåp. Søndags-
skole. Joh 11,17-29 og 30-46.
Offer: Menighetens arbeid.
Ved Kristin S. Litlere og Kjersti
G. Norheim.

Søndag 8. oktober kl 11.00
Gudstjeneste. Nattverd. Matt
8,14-17. Offer: Menighetens
arbeid. Ved Atle Moe.

Søndag 8. oktober kl 13.00
Dåpsgudstj.e. Ved Atle Moe.

Søndag 15. oktober kl 11.00
Temagudstjeneste: «Frelsen

ikke til salgs». Dåp. Nattverd.
Lukas 20,45-21,4. Offer: Søn-
dagsskoleforbundet i Norge.
Ved Atle Moe.

Lørdag 21. oktober kl 12.00
Dåpsgudstjeneste. Ved Kjersti
G. Norheim.

Søndag 22. oktober kl 11.00
Familiegudstjeneste med natt-
verd. Joh 11,1-5. Offer: Menig-
hetens arbeid. Ved Kjersti
G. Norheim. Høsttakkefest.
Kirkekaffe.

Søndag 29. oktober kl 11.00
Gudstjeneste med reforma-
sjonsdagsmarkering. Dåp.
Nattverd. Søndagsskole.
Rom 1,16-17. Offer: Kirkens
Nødhjelp. Ved Atle Moe.

Birkeland kirke kl 19.00
Ungdomsgudstjeneste.
Nattverd. Ved Kjersti G.
Norheim

Søndag 5. november kl 11.00
Gudstjeneste. Dåp. Nattverd.
Søndagsskole. Matt 5,1-12.
Offer: Menighetens arbeid.
Ved Atle Moe.

Søndag 5. november kl 17.00
Minnegudstjeneste. Ved Atle
Moe og Linda Bårdsen. Kirke-
kaffe.

Søndag 12. november kl 11.00
Gudstjeneste. Dåp. Nattverd.
Søndagsskole. Markus 10,28-
31. Offer: Stefanusalliansen.
Ved Atle Moe.

Søndag 12. november kl 13.00
Dåpsgudstjeneste. Ved Atle
Moe.

Søndag 19. november kl 11.00
Temagudstjeneste:
«Mennesker er ikke til salgs.»
Nattverd. Søndagsskolen.
Matt 18,1-6. 10-14. Offer:
Menighetens arbeid. Ved
Kristin S. Litlere.

Søndag 26. november kl 11.00
Gudstjeneste. Nattverd. Søn-
dagsskole. Matt 25, 31-46.
Offer: Kirkens SOS i Bjørgvin.
Ved Kjersti G. Norheim.

Søndag 26. november kl 13.00
Dåpsgudstjeneste. Ved Kjersti
G. Norheim.

Søndag 3. desember kl 11.00
Familiegudstjeneste. Dåp.
Luk 4,16-22a. Offer: Det Nor-
ske Misjonsselskap Ved Kjersti
G. Norheim. Kirkekaffe.

Søndag 3. desember kl 19.00
Boblas julekonsert med
messe. Nattverd. Ved Kjersti
G. Norheim.

Gudstjenester, Sædalen skole

Velkommen til gudstjeneste
og aldersdelte søndagsskole-
grupper, inkludert egen ten-
gruppe på Sædalen skole
følgende søndager:

Søndag 17. sept. kl 11.00
Temagudstjeneste: «Kjærlig-
het rik på innsikt» Filipper-
brevet 1,3-11. Konfirmantpre-
sentasjon. 3-åringer inviteres
til søndagsskolen

Søndag 1. oktober kl 11.00
Temagudstjeneste: «Som
stjerner på nattehimmelen»
Filipperbrevet 2,12-16a.

Søndag 15. oktober kl 11.00
Temagudstjeneste: «Om å
være underveis» Filipperebrev-
et 3,12-16.

Søndag 29. oktober kl 11.00
Temagudstjeneste: Reforma-
sjonsjubileet.

Søndag 12. november kl 11.00
Temagudstjeneste: «Vær ikke
bekymret» Filipperebrevet
4,4-7.

Søndag 26. november kl 11.00
Familiegudstjeneste, 4-
årsbok.

Søndag 10. desember kl 11.00
2. søndag i advent.

Søndag 24. desember
Julaftengudstjeneste kl 14.00
og 15.30.

*For alle gudstjenestene i
Sædalen: Kirkekaffe etter
gudstjenestene. Utenom
familiegudstjenester er det all-
tid søndagsskole. Mulig å
melde dåp til de fleste guds-
tjenestene. Gjør dette på
www.bergen.kirken.no*